

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

HOÀNG QUỐC BẢO

**NGHIÊN CỨU CƠ SỞ THỰC TIỄN ĐỀ XUẤT CÁC
NỘI DUNG CƠ BẢN QUY HOẠCH PHÁT TRIỂN
LÂM NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ
LÀO CAI, TỈNH LÀO CAI**

Chuyên ngành: Lâm học

Mã số: 60 62 02 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC LÂM NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Lê Sỹ Trung

Thái Nguyên - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng công bố. Nếu sai tôi xin chịu trách nhiệm về những số liệu trong luận văn này.

Tác giả luận văn

Hoàng Quốc Bảo

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian học tập và nghiên cứu tại Phòng Quản lý đào tạo Sau Đại học - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đến nay tôi đã hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Để hoàn thành luận văn thạc sĩ khoa học Lâm Nghiệp, tôi xin trân thành cảm ơn Ban giám đốc Đại học Thái Nguyên; Ban giám hiệu nhà trường, Phòng Quản lý đào tạo Sau Đại học cùng toàn thể các thầy cô giáo đã giảng dạy, truyền đạt kiến thức cho tôi trong suốt thời gian theo học ở trường. Đặc biệt tôi xin trân thành cảm ơn PGS.TS. Lê Sỹ Trung-Trưởng khoa sau Đại học - Trường Đại học Nông Lâm đã tận tình giúp đỡ hướng dẫn tôi hoàn thành luận văn này.

Trân thành cảm ơn sự giúp đỡ của lãnh đạo sở Tài nguyên và Môi trường, Nông nghiệp và phát triển nông thôn; UBND thành phố Lào Cai, các phòng Tài nguyên và Môi trường, Kinh tế, Ban quản lý rừng phòng hộ, Hạt kiểm lâm thành phố Lào Cai; Đảng ủy, HĐND - UBND các xã, phường thuộc thành phố Lào Cai đã giúp đỡ, cung cấp thông tin trong suốt thời gian tôi nghiên cứu đề tài.

Một lần nữa tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc và trân thành tới những sự giúp đỡ quý báu đó./.

Tác giả luận văn

Hoàng Quốc Bảo

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu, yêu cầu của đề tài	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU.....	4
1.1. Vấn đề nghiên cứu trên thế giới	4
1.1.1. Quy hoạch vùng lãnh thổ của một số nước trên thế giới	4
1.1.2. Quy hoạch lâm nghiệp.....	8
1.2. Vấn đề nghiên cứu ở Việt Nam	9
1.2.1 Quy hoạch có liên quan đến quy hoạch lâm nghiệp	9
1.2.2. Quy hoạch lâm nghiệp.....	11
1.2.3. Quy hoạch lâm nghiệp cho các cấp.....	17
1.3. Tình hình quy hoạch phát triển lâm nghiệp tại Lào Cai.....	20
1.4. Đánh giá chung.....	21
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU .	23
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	23
2.2. Nội dung nghiên cứu	23
2.2.1. Nghiên cứu cơ sở thực tiễn quy hoạch lâm nghiệp của thành phố Lào Cai	23
2.2.2. Đề xuất các nội dung cơ bản QHLN trên địa bàn thành phố Lào Cai	23
2.2.3. Đề xuất một số giải pháp thực hiện quy hoạch.....	24
2.3. Phương pháp nghiên cứu	24
2.3.1. Quan điểm phương pháp luận	24
2.3.2. Những tài liệu cần thu thập trong khu vực nghiên cứu.....	24
2.3.3. Phương pháp thu thập số liệu.....	25

2.3.4. Tổng hợp xây dựng phương án quy hoạch lâm nghiệp.....	28
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	29
3.1. Nghiên cứu cơ sở thực tiễn quy hoạch lâm nghiệp của thành phố Lào Cai	29
3.1.1. Cơ sở pháp lý.....	29
3.1.2. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của thành phố	30
3.1.3. Đánh giá hiện trạng sử dụng đất nông lâm nghiệp và hoạt động sản xuất lâm nghiệp thành phố Lào Cai	42
3.1.4. Đánh giá hiệu quả hoạt động lâm nghiệp của thành phố Lào Cai .	50
3.1.5. Những dự báo cơ bản	52
3.2. Đề xuất các nội dung cơ bản QHLN trên địa bàn thành phố Lào Cai..	54
3.2.1. Quan điểm, định hướng phát triển lâm nghiệp thành phố Lào Cai đến năm 2020	54
3.2.2. Quy hoạch sử dụng đất thành phố Lào Cai đến năm 2020	57
3.2.3. Quy hoạch 3 loại rừng thành phố Lào Cai	58
3.2.4. Quy hoạch rừng theo chủ sở hữu	64
3.2.5. Quy hoạch các biện pháp kinh doanh rừng.....	65
3.2.6. Quy hoạch các biện pháp bảo vệ, phòng chống cháy rừng.....	73
3.2.7. Quy hoạch cơ sở hạ tầng phục vụ sản xuất và chế biến.....	75
3.2.8. Kế hoạch phát triển lâm nghiệp thành phố giai đoạn 2012 - 2020	76
3.3. Đề xuất một số giải pháp thực hiện quy hoạch	76
3.3.1. Đề xuất một số giải pháp thực hiện quy hoạch.....	76
3.3.2. Tiến độ thực hiện QHLN của thành phố.....	80
3.3.3. Ước tính đầu tư, hiệu quả kinh tế, xã hội và môi trường	81
KẾT LUẬN, TỒN TẠI VÀ KIẾN NGHỊ	85
1. Kết luận.....	85
2. Tồn tại.....	85
3. Kiến nghị.....	86

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

KTXH	: Kinh tế xã hội
LN	: Lâm nghiệp
LNXH	: Lâm nghiệp xã hội
NN&PTNT	: Nông nghiệp và phát triển nông thôn
QH	: Quy hoạch
RDD	: Rừng đặc dụng
RPH	: Rừng phòng hộ
RSX	: Rừng sản xuất
SXKD	: Sản xuất kinh doanh rừng
SXLN	: Sản xuất lâm nghiệp
TN	: Tự nhiên
UBND	: Ủy ban nhân dân
TN&MT	: Tài nguyên và môi trường

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Biểu 3.1: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế thành phố giai đoạn 2007 - 2012.....	35
Biểu 3.2: Tỷ trọng ngành sản xuất lâm nghiệp thành phố Lào Cai giai đoạn 2005 - 2010	36
Bảng 3.3: Diễn biến rừng và đất lâm nghiệp - thành phố Lào Cai	44
Bảng 3.4: Năng suất rừng trồng - thành phố Lào Cai.....	46
Bảng 3.5: Kết quả trồng rừng thành phố Lào Cai (2008 - 12/2012).....	48
Biểu 3.6: Hiện trạng sử dụng đất lâm nghiệp thành phố năm 2012	49
Bảng 3.7: Tổng hợp kết quả khai thác rừng trồng (2008 - 12/2012)	51
Bảng 3.8: So sánh trước và sau quy hoạch sử dụng đất.....	57
Bảng 3.9: Kết quả quy hoạch 3 loại rừng thành phố Lào Cai đến năm 2020.....	61
Bảng 3.10: Quy hoạch sử dụng đất chu chuyển theo 3 loại rừng	62
Bảng 3.11: Quy hoạch rừng phòng hộ thành phố Lào Cai Theo đơn vị hành chính	63
Bảng 3.12: Quy hoạch rừng sản xuất thành phố Lào Cai	64
Bảng 3.13: Quy hoạch đất lâm nghiệp phân theo chủ quản lý	65
Bảng 3.14: Quy hoạch các biện pháp kinh doanh rừng	66
Bảng 3.15: Diện tích, sản lượng khai thác rừng thành phố giai đoạn 2012 - 2020 ..	73
Bảng 3.16: Dự kiến hạng mục đầu tư công trình phòng cháy chữa cháy rừng (2012 - 2020)	74
Bảng 3.17: Tiến độ thực hiện công tác trồng, chăm sóc và bảo vệ rừng.....	80

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Lào Cai là thành phố biên giới, vùng cao, nằm hai bên bờ sông Hồng. Trong những năm qua kinh tế đồi rừng trên địa bàn thành phố đã có bước phát triển, đóng góp to lớn vào sự nghiệp phát triển kinh tế xã hội, đặc biệt là vai trò phòng hộ bảo vệ môi trường sinh thái của thành phố nói riêng và của tỉnh Lào Cai nói chung. Thực hiện đường lối đổi mới của Đảng, được sự đầu tư hỗ trợ của nhà nước bằng các chương trình dự án, công tác quản lý bảo vệ phát triển rừng từng bước được cải thiện. Độ che phủ rừng tăng dần từ 43,3% năm 2000 lên 47% năm 2011 [14].

Tuy nhiên, trong quá trình quy hoạch, bảo vệ và phát triển rừng cũng như trong quản lý sử dụng rừng còn nhiều tồn tại và bất cập nảy sinh như: Rừng và đất lâm nghiệp đã được giao, khoán ổn định lâu dài theo quy định của nhà nước nhưng sử dụng kém hiệu quả; năng suất, chất lượng rừng không cao; tình trạng khai thác rừng trái phép, sâu bệnh hại rừng chưa được ngăn chặn triệt để; việc quy hoạch 3 loại rừng chưa sát với thực tế của địa phương; Việc sử dụng rừng và đất rừng không đúng mục đích, không theo quy hoạch; hiện tượng lấn chiếm mua bán, chuyển nhượng trái phép đất rừng còn xảy ra phổ biến. Những tồn tại và bất cập trên làm cho công tác quản lý bảo vệ rừng gặp nhiều khó khăn. Giá trị đích thực của rừng chưa được khai thác và sử dụng hiệu quả. Do vậy để sử dụng tài nguyên rừng và đất rừng một cách bền vững và lâu dài thì việc xây dựng phương án sử dụng nguồn tài nguyên này một cách hợp lý là yêu cầu cấp thiết đối với các nhà quản lý.

Lâm nghiệp là một ngành kinh tế quan trọng trong nền kinh tế quốc dân với nhiều lĩnh vực hoạt động, muốn kinh doanh toàn diện, lợi dụng tổng hợp và sử dụng bền vững tài nguyên rừng thì nhất thiết phải coi trọng công tác lập

quy hoạch, kế hoạch sản xuất lâm nghiệp. Việc nghiên cứu, quy hoạch phát triển lâm nghiệp thành phố Lào Cai nhằm bố cục hợp lý về mặt không gian tài nguyên rừng và bố trí cân đối các hạng mục sản xuất kinh doanh, làm cơ sở cho việc lập kế hoạch, định hướng cho sản xuất kinh doanh lâm nghiệp đáp ứng nhu cầu lâm sản cho nền kinh tế quốc dân, cho kinh tế địa phương và cho đời sống nhân dân, đồng thời phát huy những tác dụng có lợi khác từ rừng là việc làm hết sức cần thiết.

Để có những cơ sở, luận cứ góp phần quy hoạch phát triển lâm nghiệp trên địa bàn thành phố cho phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương, nhằm quản lý bảo vệ chặt chẽ, sử dụng hiệu quả nguồn tài nguyên quý giá phục vụ cho mục tiêu phát triển kinh tế xã hội của thành phố, tôi tiến hành thực hiện đề tài: ***“Nghiên cứu cơ sở thực tiễn đề xuất các nội dung cơ bản quy hoạch phát triển lâm nghiệp trên địa bàn thành phố Lào Cai, tỉnh Lào Cai”***.

2. Mục tiêu, yêu cầu của đề tài

**** Mục tiêu của đề tài***

- Điều tra các điều kiện cơ bản ảnh hưởng đến phát triển lâm nghiệp; Tình hình sản xuất lâm nghiệp và nhu cầu lâm sản; Xác định được các quan điểm và định hướng quy hoạch phát triển lâm nghiệp của thành phố Lào Cai từ đó làm căn cứ để đánh giá đúng thực trạng công tác quy hoạch và sản xuất lâm nghiệp của thành phố Lào Cai.

- Đề xuất một số phương án quy hoạch phát triển lâm nghiệp ổn định cho thành phố Lào Cai giai đoạn 2012 - 2020.

**** Yêu cầu của đề tài***

- Đề tài nghiên cứu trên cơ sở các thông tin, số liệu, tài liệu điều tra phải trung thực, chính xác, đảm bảo độ tin cậy, phản ánh đúng thực trạng quy hoạch sử dụng đất và sản xuất lâm nghiệp trên địa bàn nghiên cứu.

- Việc phân tích, xử lý số liệu phải trên cơ sở khoa học, có định tính, định lượng bằng các phương pháp thích hợp.

- Đánh giá đúng thực trạng, những đề xuất kiến nghị trên cơ sở tuân thủ quy định của Luật Đất đai và Luật Bảo vệ và phát triển rừng.

- Đề xuất phương án quy hoạch thiết thực, phù hợp với đặc điểm của địa phương nhằm nâng cao hiệu quả quy hoạch sử dụng đất và sản xuất lâm nghiệp.

3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài

* *Ý nghĩa khoa học:* Tạo cơ sở khoa học và thực tiễn, đề xuất phương án quy hoạch phát triển lâm nghiệp trên địa bàn thành phố Lào Cai.

* *Ý nghĩa thực tiễn:* Đề tài góp phần quan trọng trong việc khắc phục những hạn chế trong quy hoạch phát triển lâm nghiệp trên địa bàn thành phố, đồng thời là cơ sở xây dựng phương án quy hoạch phát triển lâm nghiệp trong các giai đoạn tiếp theo.